

GÁBOR DÉNES-DÍJ 2013

A társadalmi fejlődés csak magas szinten képzett alkotó emberek közreműködésével biztosítható, ezért társadalmi érdek a kutató, fejlesztő, feltaláló, oktató szakemberek kiemelkedő teljesítményének elismerése és sikereik példaként állítása.

A Díj megalapítóinak szándéka a technológiai innováció, a műszaki/mérnöki kutatómunka, az ember által teremtett gépek és létrehozott anyagi konstrukciók iránti társadalmi figyelem és elismerés felkeltése és megerősítése volt. A tudományos és szellemi teljesítményekre épülő világunkban meg kell erősíteni az anyaggal történő bánás, a technológiai képességek, a műszaki alkotások és alkotók iránti méltó társadalmi elismerést is.

A **Gábor Dénes-díj** és annak ma már negyed évszázados története alapvetően erről szól.

Az Alapítvány kuratóriuma arra törekszik, hogy a díjátadási ünnepség minden tekintetben méltó legyen ahhoz a teljesítményhez, melyet elismerni szándékozik. A díjátadási rendezvény helyszíné immár kilencedik alkalommal is a Parlament lehetett, mely kifejezi a kiemelkedő innovációs eredmények és ezen eredményeket létrehozó alkotók erkölcsi elismerésének országos jelentőségét.

Díjazottak

Felső sor: **Madarász László, Pavelka Tibor, Gyimóthy Géza, Csernátony Zoltán, Tóth Miklós, Mátyus Péter, Szabó Ervin, Dinnyés András**

Középső sor: **Gyenge Csaba, Erol Gelenbe**

Alsó sor: **Tóth Réka**

Díjátadók az átadás sorrendjében:

Dr. **Kövér László**, az Országgyűlés elnöke,
Dr. **Komoróczy István** államtitkár, (NGM),
Dr. **Fónagy János** államtitkár (NFM);
Dr. **Maruzsa Zoltán** helyettes-államtitkár, (EMMI),
Dr. **Pálinkás József** elnök (MTA);
Dr. **Bendzsel Miklós** elnök (SzTNH);
Korányi László elnökhelyettes, (NIH);
Dr. **Péceli Gábor** rektor, (BME)

Dr. **Gyulai József** kuratóriumi elnök, valamennyi díjnál

A Gábor Dénes nevével fémjelzett díjak

Az 1989-ben alapított Gábor Dénes-díjra, melynek alapvető célja a névadó életpályájával szimbolizált innovatív magatartás elismerése, a nyilvánosan és megújult formában meghirdetett felhívás alapján terjeszthették fel a méltónak ítélt alkotókat az innovációban szakmai kompetenciával rendelkező szakemberek.

A részben 1000 potenciálisan érdekelt szervezet vagy szakember közvetlen megkeresése útján (nyomtatott felhívás postai terjesztése, direct mail), részben a hagyományos és az elektronikus média segítségével népszerűsített Gábor Dénes-díj felhívás alapján lehetett előterjesztést tenni olyan alkotókra, akik

- **kiemelkedő tudományos, kutatási-fejlesztési tevékenységet folytatnak,**
- **jelentős, a gyakorlatban az elmúlt 5 évben bevezetett, konkrét tudományos és/vagy műszaki-szellemi alkotást hoztak létre,**
- **megvalósult tudományos, kutatási-fejlesztési, innovatív tevékenységükkel hozzájárultak a környezeti értékek megőrzéséhez,**
- **személyes alkotó közreműködésükkel megalapozták és fenntartották intézményük innovációs készségét és képességét.**

A Kuratórium az elmúlt 5 évben folytatott, kiemelkedően eredményes innovatív teljesítmény elismeréseként **Gábor Dénes-díjat** adományozott a jelöltek közül kiválasztott, Magyarországon élő, magyar állampolgársággal, vagy határainkon túl élő, magyarul tudó alkotóknak.

A díjjal egy 125 mm átmérőjű, a kitüntetett nevét, a kitüntetés évszámát, a tudós hologram képét tartalmazó bronz plakett járt, amelyet díszoklevél és nettó 500 eFt. összegű pénzdíj egészített ki.

A határainkon túl élő magyar alkotók elismerésére javaslatot tehetek a külhoni (Kárpát-medence és szórvány magyarság a világban) szakmai, valamint civil szervezetek is.

Az *Életmű* díjasok a Herendi Porcelángyár díszdobozba helyezett vázáját kapták.

A döntést a **NOVOFER Alapítvány** kuratóriuma hozta, melynek elnöke prof. **Gyulai József** dr., fizika-matematika szakos tanár, az ELFT tiszteletbeli elnöke, akadémikus, és tagjai

Drozdy Győző dr., villamosmérnök, híradástechnikai szakmérnök, a Telenor Magyarország Zrt. vezérigazgatói tanácsadója;

Ginsztler János dr., gépészmérnök, hegesztő szakmérnök, a BME egyetemi tanára, a Magyar Mérnökakadémia ügyvezető elnöke, akadémikus;

Havass Miklós matematikus, a MTESz és a SzÁMALK korábbi elnöke;

Karsai Béla PhD., MBA Master Economist, a Karsai Holding Zrt. elnök-vezérigazgatója;

Pap László dr., villamosmérnök, a BME tanszékvezető egyetemi tanára, akadémikus;

Tóth Klára dr., gyógyszerész, az MTA-BME Műszaki Analitikai kémiai Kutatócsoport tagja, akadémikus, 2013 decemberében bekövetkezett haláláig.

Gábor Dénes Életmű Díj-ban részesült:

Dr. Gyenge Csaba gépészmérnök, a Kolozsvári Műszaki Egyetem emeritusz professzora

a gépipari technológiák, nevezetesen a korszerű fogaskerékgyártás és -geometria optimalizálása, a nagy pontosságú csavarfelületek ultraprecíziós megmunkálása, a szerelési automatizálás terén elért eredményeiért, a kockázatalapú karbantartási módszer és a gyors prototipizálási technológiák széleskörű alkalmazásáért, a versenyképes termékfejlesztési módszerek bevezetéséért, a környezetbarát fogazási technológiák fejlesztéséért, és a felsőoktatásban és a doktorandusz képzésben vállalt több évtizedes tevékenységéért.

Dr. Szabó Ervin József gépészmérnök, a Szent István Egyetem címzetes egyetemi docense,

a különböző mezőgazdasági gépek, kiemelten a magajáró csávázó és kertészeti betakarító gépek, a tápanyag visszapótló gépek és berendezések, a termés- és takarmány betakarítók, a rotációs kasza- és szárzúzó gépek kialakítása és fejlesztése terén nyújtott, több mint fél évszázados sikeres alkotó tevékenységéért, mindezeket fémjelző szabadalmazott találmányaiért, a fiatalok oktatásában, az egyetemi jegyzetek, tervezési segédletek és tankönyvek kidolgozásában vállalt szerepéért

Gábor Dénes-díjban részesült:

Dr. Madarász László villamosmérnök, a Kassai Műszaki Egyetem professzora és az egyetem magyarországi kapcsolatainak koordinátora

a bonyolult, hierarchikus felépítésű rendszerek irányítási módszereinek vizsgálata, modellezése, diagnosztizálása és tervezése során elért eredményeiért, nevezetesen a szituációs irányítás elméletének kifejtéséért, a módszer alkalmazásához szükséges globális stratégia, ill. algoritmus kidolgozásáért, és a szituációs irányítás konkrét alkalmazásáért a különböző ipari és nem ipari ágazatokban.

Dr. Csernátó Zoltán orvos, a Debreceni Egyetem egyetemi docense, az Ortopédiai Klinika igazgatója,

több évtizedes, kiemelkedő színvonalú kutatás és orvosi eszközfejlesztési tevékenységéért, különösen az új gerinc-implantátum rendszer, az új elven működő gerincsebészeti műtőasztal, térdtornáztató készülék, az új koncepció alapuló reoperációs moduláris csípőizületi vápa, az alsóvégtagi tehermentesítést betanító és kontrolláló segédeszköz, az önpozicionáló műtőlámpa kidolgozása és bevezetése terén nyújtott alkotó munkájáért, a tudományos-szakmai közéletben vállalt szerepéért.

Dr. Dinnyés András állatorvos, a Szent István Egyetem egyetemi tanára, a BioTalentum Kft. ügyvezetője,

a testi sejtek genetikai újraprogramozásában elért tudományos munkásságáért, a sejtmagátültetéses klónozás hazai módszerének meghonosításáért, a betegspecifikus őssejtek, szívizomsejtek és idegsejtek előállításának technológiájának kidolgozásában nyújtott alkotó közreműködéséért, Magyarország egyetlen sejtmagátültetéses klónozó csoportjának megszervezéséért, a pre-klinikai orvosi/gyógyszer kutatásokhoz szükséges állat és sejtes modellek korszerű előállítását végző BioTalentum Kft. létrehozásában és a technológia folyamatos fejlesztésében vállalt meghatározó tevékenységéért, a tudományos utánpótlás nevelésben elért sikereiért

Dr. Gyimóthy Tibor informatikus, a Szegedi Tudományegyetem tanszékvezető egyetemi tanára

a szoftverkarbantartás területén a minőségi mutatókon alapuló szoftverelemzési módszer kidolgozásáért, a gyakorlatban alkalmazható dinamikus programszeletelési algoritmus fejlesztéséért valamint a nemzetközi partnerekkel megvalósított kutatás-fejlesztési projektek irányításáért.

Dr. Pavelka Tibor fizikus, a Semilab Zrt. vezérigazgatója,

a félvezető- és napelemiparban alkalmazott, elektromos és optikai elveket egyaránt felhasználó anyagvizsgáló és folyamatellenőrző berendezések fejlesztésében nyújtott közreműködésért; az ágazat új technológiáinak hazai meghonosításáért; továbbá sikeres vezetői tevékenységéért, amelynek eredményeképp a cég a recesszióban is stabil eredményt és komoly műszaki fejlesztéseket tudott felmutatni, és a világ félvezető-méréstechnikai iparában az 5. legnagyobb szereplővé vált.

Dr. Tóth Miklós biológia-kémia szakos középiskolai tanár, az MTA ATK Növényvédelmi Intézet kutató professzora,

az új, szelektív növényvédelmi irányzatok kidolgozásában, a kémiai ökológia kutatásában elért eredményeiért, az MTA ATK Növényvédelmi Intézet feromon-csapdacsaládjának kialakításában, a lepkék feromon adatait tartalmazó internetes adatbázis létrehozásában vállalt alkotó közreműködéséért, a különösen hatékony biológiai védekezést biztosító fátyolkák populációjának növelését eredményező találmányok kidolgozásában nyújtott szerepéért

Dr. Mátyus Péter vegyész-mérnök, a Semmelweis Egyetem egyetemi tanára, a Szerves Vegytani Intézet igazgatója

kimagaslóan innovatív gyógyszerkutatói tevékenységéért, nevezetesen a piridazin vegyületek szintetikus és gyógyszerkémiája, az alfa-adrenoreceptor gátlók és amin-oxidáz enzimek kutatása területén elért eredményeiért, a Parkinson betegség gyógyszeres kezelése szempontjából ígéretes molekulacsoport kifejlesztésében tanúsított alkotó közreműködéséért, a magyar gyógyszerkutató szakemberek nemzetközi hírűvének öregbítéséért, a Bionikai Innovációs Centrum szervezésében vállalt szerepéért, a doktorandusz képzésben nyújtott munkásságáért.

Ünnepélyes díjátadás a Parlament Főrendiházi termében

December 19-én, az Országház Főrendiházi termében tartott ünnepségen, az illetékes tárcák, a szakmai és tudományos szervezetek felső szintű vezetőinek valamint a sajtó, rádió és televízió képviselőinek és közel 500 meghívott vendég jelenlétében vehették át a **Gábor Dénes** nevével fémjelzett-díjakat a kiválasztott szakemberek.

A Himnusszal kezdődő ünnepséget megelőzően a vendégek megtekinthették a Gábor Dénes interjú filmet majd egy vetített előadás keretében megismerhették a Gábor Dénes-díjjal 1989 óta kitüntetett szakembereket és tájékoztatást kaptak a díjat ill. a rendezvényt támogató szervezetekről.

Az ünnepséget dr. **Kövér László** úr, az Országgyűlés elnökének köszöntője nyitotta. Ezt követte prof. **Gyulai József** kuratóriumi elnök úr mérnöktársadalomhoz intézett üzenete, majd az alapítót képviselő **Jamrik Péter** vezérigazgató úr beszéde.

A külhoniaknak megítélt **Gábor Dénes-díjat** dr. **Gyenge Csaba** majd dr. **Madarász László** részére dr. **Kövér László** országgyűlési elnök és prof. **Gyulai József** kuratóriumi elnök adta át.

A további **Gábor Dénes-díjak** átadásában és a díjazottak eredményeinek méltatásában közreműködtek

Komoróczy István államtitkár a nemzeti gazdasági miniszter képviseletében;

Fónagy János államtitkár, a nemzeti fejlesztési miniszter képviseletében;

Maruzsa Zoltán helyettes államtitkár, az emberi erőforrás miniszter képviseletében;

Pálincás József a Magyar Tudományos Akadémia elnöke;

Bendzsel Miklós a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalának elnöke;

Korányi László a Nemzeti Innovációs Hivatal elnökhelyettese;

és valamennyi díjnál **Gyulai József** a kuratórium elnöke;

Az **In Memoriam Gábor Dénes** elismerést **Pálincás József** MTA elnök és **Gyulai József** adták át.

A **Gábor Dénes Tudományos Diákköri Ösztöndíjat** **Péceli Gábor** BME rektor és **Gyulai József** kezéből vehette át az elismert hallgató.

Ezt követően a vendégek tájékoztatást kaptak

- a Miskolci Egyetem és az Alapítvány által kiírt Gábor Dénes Diplomatervezési Ösztöndíj pályázat,
- a Gábor Dénes OTDK Ösztöndíj eredményéről,

majd **Maruzsa Zoltán** helyettes-államtitkár közreműködésével a sikeres diákok átvehették a Gábor Dénes Középiskolai Ösztöndíjakat.

Az ünnepi rendezvényt a Szózat zárta.

Az Országházban párhuzamosan futó egyéb rendkívüli program miatt a díjazottak tiszteletére rendezett állófogadást az EURÓPA Rendezvényhajón tartottuk, melyet **Gyulai József** kuratóriumi elnök úr és **Darvas Ferenc** Klub elnök úr pohárköszöntője nyitott.

Média megjelenés

Az eseményről a Magyar Televízió, az Echo TV, a Hír TV, a Kossuth Rádió, az Info Rádió, a Forrás Rádió is beszámolt, a Magyar Hírlap, a Magyar Nemzet Online, a METROPOL, a Népszabadság, a Népszava, az Észak-Magyarország, Fejér megyei Hírlap tudósított. Az internetes hírportálokon és a szaksajtóban folyamatosan jelennek meg a híradások.

Az ED_13-1-2013-0007 szerződés alapján a 2013 évi Gábor Dénes-díjat és a rendezvényt a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium a Kutatási és Technológiai Innovációs Alapból 5.000.000,- forinttal támogatja.

